

Dreptul

ISSN 1857-3185

VINERI

23 octombrie

2009

Anul VIII

nr. 40 (299)

8 pagini - 2,50 lei

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

„Educație și
cercetare într-un stat
bazat pe drept”
pag. 3

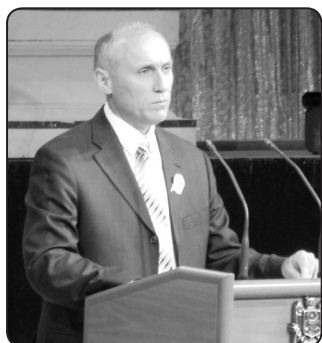

Moment al bilanțurilor
la Uniunea Juriștilor
din Moldova
(Congresul al III-lea ordinar
al UJM)
pag. 4

Aspecte legale
referitoare la tutelă
și curatelă
pag. 6

Lauri ai recunoștinței pentru colectivul Facultății de Drept a USM și pentru toți juriștii din țară

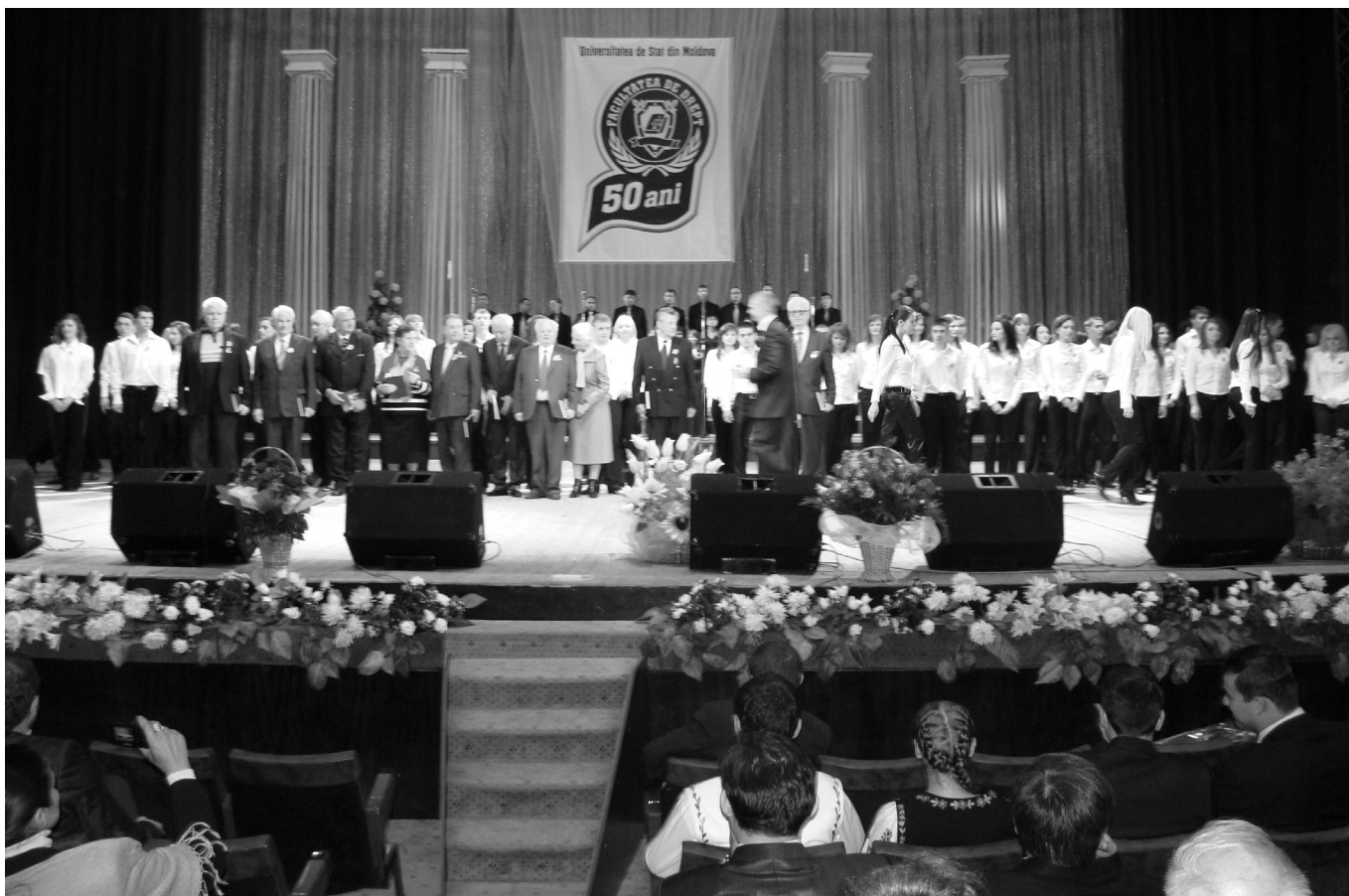

Prin importanța și prestanța lui, domeniul judiciar poate fi considerat pe bună dreptate cel mai de elită sistem, al cărui rol în societate devine din ce în ce mai pregnant. Și dacă la 19 octombrie comunitatea juriștilor din Republica Moldova a marcat Ziua profesională a juristului, un motiv nu mai puțin remarcabil a dublat semnificația acestei sărbători – jubileul de 50 de ani al Facultății de Drept a USM. Astfel, la 17 octombrie, cu prilejul acestor evenimente pline de grandoare, în incinta Palatului Național din Chișinău a avut loc o extraordinară ședință festivă la care au participat Mihai Ghimpu, președintele interimar al Republicii Moldova, președintele Parlamentului; Alexandru Tănase, ministrul Justiției, Ion Pleșca, preșe-

dintele Comisiei juridice, numiri și imunități, conducerea Universității de Stat a Republicii Moldova, personalități notorii din domeniul judiciar, înalți oaspeți de peste hotare, profesori, studenți dar și foști absolvenți (inclusiv absolvenții primei promoții) ai remarcabilei facultăți, pentru care grandioasa sală s-a dovedit a fi neîncăpătoare.

50 de ani de activitate care au făcut ca facultatea să devină numărul unu în Moldova și să fie cunoscută departe peste hotarele ei. Glorie și flori ale recunoștinței au adus în dar studenții, foștii absolvenți împreună cu conducerea de vîrf a statului scumpilor dascăli care le-au vegheat cu atîta dăruire de sine formarea profesională, cei care au avut întotdeauna curajul și optimismul de a face lumea mai bună.

Evenimentul festiv a fost deschis de către Igor Enicov, primvicerector al USM, doctor habilitat, profesor universitar care a menționat că pe parcursul a 50 de ani, Facultatea de Drept a format 15 mii de specialiști în domeniu, ce se fac remarcabili prin înalte calități profesionale și umane care se datorează cunoștințe-

lor, abilităților, deprinderilor obținute în aulele universitare.

În alocuțiunea sa M. Ghimpu a relevat că „o universitate își asumă responsabilitatea în crearea valorilor culturii și civilizației, în promovarea cercetării științifice, racordarea culturii și științei autohtone la circuitul mondial de valori spirituale umanitare, afirmarea identității culturii naționale, dezvoltarea societății în cadrul unui stat de drept liber și democratic. Iar toate acestea cu siguranță îi pot fi atribuite Universității de Stat din Moldova și în particular Facultății de Drept”.

În calitate sa de președinte interimar al R. Moldova, M. Ghimpu a semnat primul său decret prezidențial privind conferirea de distincții de stat unui grup de cadre didactice de la Facultatea de Drept a USM. „Ordinul Republicii” i-a fost conferit lui

Simion Doraș, conferențiar universitar, și Victor Volcinschi profesor universitar.

Gheorghe Avornic, doctor habilitat în drept, profesor universitar, decan al Facultății de Drept a USM, și Iurie Sedlețchi, doctor în drept, profesor universitar, au fost decorați cu ordinul „Gloria Muncii”.

Medalia „Meritul Civic” a fost conferită profesorilor universitari Gheorghe Chibac, Sergiu Cobăneanu, Victor Moraru, Nicolae Osmochescu, precum și conferențiarilor universitari Vasile Crețu, Vladimir Lavric, Boris Negru.

Titlul onorific „Om emerit” le-a fost conferit conferențiarilor universitari Igor Dolea și Violeta Cojocaru, precum și profesorului universitar Eugenia Cojocari.

„Aduc sincere felicitări echipei de profesori care muncesc la facultate zi de zi și care prin munca și cu-

tezanța lor au făcut posibilă funcționarea ei perpetuă și înobilirea științifică a tuturor discipolilor”, a mai remarcat Mihai Ghimpu.

Potrivit serviciului de presă al Parlamentului, distincțiile au fost conferite pentru merite în dezvoltarea învățămîntului juridic, contribuția la pregătirea specialiștilor de înaltă calificare în domeniul dreptului și activitatea metodică-științifică prodigioasă, cu ocazia aniversării a 50-a a Facultății de Drept a Universității de Stat din Moldova.

La rîndul lor, reprezentanții organelor de drept prezenți la eveniment au apreciat și ei meritele cadrelor didactice ale facultății. Ministrul Justiției, Alexandru Tănase, salutînd omagiații și din partea lui Vladimir Filat, prim-ministru al Moldovei, le-a înmînat diploma de onoare din partea Guvernului R. Moldova și s-a arătat convins că statutul juristului va fi valorificat de

acum încolo la justa lui valoare.

Pentru contribuții profesionale deosebite și promovarea cunoștințelor juridice, s-au învrednicit de diplome de gradul I din partea Guvernului Republicii Moldova: Sergiu Brînză, doctor habilitat în drept, profesor universitar; Sergiu Băeșu, doctor în drept, conferențiar universitar; Victoria Arhiliuc, doctor în drept, profesor universitar; Elena Aramă, doctor habilitat în drept, profesor universitar; Victor Volcinschi, profesor universitar; Nicolae Roman-dăș, doctor în drept, profesor universitar; Alexandru Arsene, doctor în drept, conferențiar universitar; Tatiana Vîzdoagă, doctor în drept conferențiar universitar; Valentina Coptileț, doctor în drept, conferențiar universitar; Mariana Timotin, doctor în drept, conferențiar universitar.

(Continuare în p. 4)

Începe ziua cu DREPTUL!

◆ Flash

Republica Moldova a acceptat deschiderea a două noi consulate românești

Republica Moldova a acceptat deschiderea a două noi consulate românești la Cahul și Bălți, informează un comunicat al MAE. Acceptul Chișinăului vine simultan cu definitivarea textului acordului privind micul trafic la frontieră în România și Republica Moldova.

Cătălin Predoiu, Ministrul de Externe interimar, a salutat parafarea acordului privind micul trafic la frontieră, un pas în normalizarea și consolidarea relației bilaterale. Potrivit documentului, cetățenii Republicii Moldova vor putea călători liber în limita de 50 km pe teritoriul României fără a avea nevoie de viză. Aceștia vor avea nevoie doar de un permis special pentru a traversa frontiera.

„Totodată, salutăm faptul că autoritățile Republicii Moldova și-au dat acceptul pentru deschiderea consulatelor României la Cahul și Bălți. Această decizie confirmă angajamentul României și al Republicii Moldova de a acționa cu hotărâre pentru a întreprinde măsuri clare în interesul cetățenilor din cele două state. Deschiderea celor două consulate va facilita aplicarea documentului care a fost parafat”, a mai spus ministrul Predoiu.

Autoritățile de la București au solicitat insistent, în trecut, înființarea celor două noi consulate, întrucât secțiile din Chișinău nu puteau face față numărului foarte mare de cereri.

Răspunsul repetat al autorităților moldovene a fost de refuz, chiar dacă Bucureștiul a subliniat că cele două consulate sînt doar pentru acordarea de vize, și nu de cetățenie.

În decembrie 2007, a fost inaugurat un nou sediu al consulatului de la Chișinău, mult mai spațios, însă secția a ajuns la capacitatea maximă de utilizare încă din vara anului 2008.

Un cetățean moldovean poate primi viză pentru România în cel mult cinci zile de la depunerea cererii. Consulatul României de la Chișinău eliberează în jur de 640 de vize pe zi.

A fost creată comisia parlamentară pentru examinarea cauzelor evenimentelor din aprilie

La sfîrșitul anului curent, Comisia urmează să prezinte Parlamentului un raport referitor la evenimentele din aprilie.

Parlamentul de la Chișinău a adoptat decizia cu privire la crearea Comisiei pentru examinarea cauzelor și consecințelor evenimentelor din aprilie. De asemenea, a fost aprobată componența nominală a comisiei.

Funcția de președinte al comisiei va fi deținută de juristul Vitalie Nagacevski, deputat din partea PLDM. Vicepreședinte este deputatul comunist Vadim Mișin, iar secretar – deputatul liberal Gheorghe Brega.

Din comisie fac parte patru deputați comuniști (Anatol Zagorodnîi, Vadim Mișin, Irina Vlah și Igor Vremea) și cîte un deputat din cele patru partide (Vitalie Nagacevski și Valeriu Ghilețchi – PLDM, Iurie Colesnic – AMN, Alexandru Stoianoglo – PDM și Gheorghe Brega – PL), care formează Alianța pentru Integrare Europeană.

La sfîrșitul anului curent, Comisia urmează să prezinte Parlamentului un raport referitor la evenimentele din aprilie.

Comandantul armatei naționale și-a dat demisia

Comandantul Armatei Naționale, șeful Marelui Stat-Major, generalul de divizie Ion Corobcean și-a depus raportul de eliberare din funcție. Deocamdată nu se cunosc motivele care l-au determinat pe generalul de divizie să solicite eliberarea sa din funcția ocupată timp de 11 ani.

Conform procedurii, Guvernul va examina raportul privind demisia comandantului Armatei Naționale, după care îl va prezenta președintelui interimar al R. Moldova, Mihai Ghimpu, comandant suprem al Forțelor Armate. În conformitate cu legislația în vigoare, decizia finală privind eliberarea din funcție a comandantului Armatei Naționale aparține comandantului suprem. Ion Corobcean are 49 de ani și o vechime în muncă de 30 de ani. Deține funcția de șef al Marelui Stat-Major, comandant al Armatei Naționale din 1998.

Părinții nu sînt obligați să susțină financiar școlile sau grădinițele

Primarul general Dorin Chirtoacă a solicitat Direcției generale educație, tineret și sport, în cadrul ședinței de luni, 19 octombrie, să intervină pe lângă administrațiile școlilor și grădinițelor din municipiu pentru ca părinții să nu mai fie obligați să ajute financiar aceste instituții.

Potrivit primarului de Chișinău, statutul mai multor asociații părintești conțin stipulări care prevăd expres obligativitatea achitării unor asemenea taxe, fapt care contravine flagrant legislației în vigoare.

În context, Dorin Chirtoacă i-a cerut directorului Direcției generale educație, tineret și sport o notă explicativă pe marginea acestei situații, solicitînd sistematizarea tuturor adresărilor părinților referitoare la subiectul respectiv.

Primarul general a solicitat părinților care sînt obligați să achite diverse taxe pentru școală sau grădiniță să comunice acest lucru administrației publice locale.

Menționăm că în statutul asociațiilor părintești este prevăzută o taxă obligatorie de 350 de lei pentru fiecare copil. Iar dacă părinții nu achită această taxă, timp de 2 luni copilul poate fi exmatriculat.

Convorbiri moldo-americane la Procuratura Generală

Dl Valeriu Zubco, Procurorul General, a avut o întrevedere cu doamna Sarah Lum, consilier pe probleme juridice al Ambasadei Statelor Unite ale Americii în Republica Moldova.

O atenție aparte în cadrul întîlnirii a fost acordată problemelor privind necesitatea intensificării și diversificării cooperării internaționale între organele procuraturii și alte organe de ocrotire a normelor de drept din ambele state, în

vederea acordării asistenței juridice.

Părțile au căzut de acord că o problemă de importanță majoră în acest domeniu o constituie investigarea cazurilor de trafic de ființe umane.

Procurorul General a informat că instituția pe care o reprezintă depune toate eforturile pentru intensificarea și diversificarea procesului de cooperare între instituțiile de drept în vederea combaterii și extinderii luptei cu acest

fenomen la nivel european.

Dna Sarah Lum a asigurat disponibilitatea Ambasadei SUA de a acorda sprijinul necesar pentru instruirea procurorilor în domeniul combaterii traficului de ființe umane, inclusiv prin organizarea stagiului procurorilor în cadrul procuraturilor din SUA.

La fel a fost menționată importanța stabilirii unor relații directe între reprezentanții organelor de drept din ambele state, fapt care ar optimiza

procesul de acordare a asistenței juridice în materie penală.

Dl Valeriu Zubco, Procurorul General, a exprimat disponibilitatea Procuraturii Republicii Moldova pentru aprofundarea relațiilor bilaterale.

De asemenea, participanții la eveniment au abordat și chestiunea urgentării elaborării unui plan de acțiuni concrete care va stabili modul de conlucrare pe viitor și amplificarea procesului de cooperare.

Principiile de activitate ale Procuraturii RM coincid cu cele ale UE

Recent, Procurorul General, dl Valeriu Zubco l-a primit în vizită pe dl Kalman Mizsei, reprezentantul special al Uniunii Europene la Chișinău.

Dl Kalman Mizsei a menționat în cadrul întrevederii, despre necesitatea avansării reformei Procuraturii ca fiind un imperativ în atingerea unui consens național, în opinia sa, după ce societatea s-a divizat în urma evenimentelor din aprilie.

În acest context, înaltul oficial și-a manifestat îngrijorarea în legătură cu acele incidente, condamnînd violențele și abuzuri din partea polițiștilor. Totodată, dl Mizsei a evocat importanța elucidării de către procurori a cauzelor reale ale celor întîmplate pentru ca societatea să înțeleagă și să afle adevărul despre 7 aprilie.

Procurorul General a informat oaspetele despre măsurile întreprinse de noua conducere a Procuraturii în vederea inves-

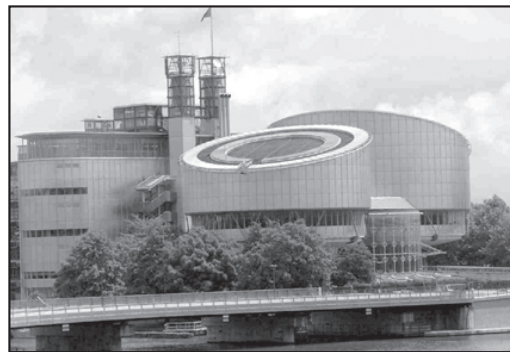
tigării obiective și transparente a cazurilor de rele tratamente din partea oamenilor legii, asigurîndu-l că instituția pe care o reprezintă va depune toate eforturile pentru a le elucida și a nu le admite pe viitor. Urmează ca activitatea procurorilor să fie impulsionată și exclusă orice imixtiune din partea politicului în acest proces, a conchis dl Valeriu Zubco.

În cadrul discuțiilor, părțile au evocat necesitatea instruirii procurorilor moldoveni de către experții internaționali în domeniul investigării cazurilor de acest gen și metodelor de cercetare a acestora. În scurt timp, acest prim pas de cooperare în domeniu urmează a fi amplificat printr-un plan de acțiuni concrete care va stabili modul de conlucrare pe viitor.

În această ordine de idei, dl Kalman Mizsei, reprezentantul special al Uniunii Europene pentru RM, ne-a asigurat de susținere deplină, specificînd că principiile de activitate ale Procuraturii RM coincid cu cele ale UE.

Guvernul nu va fi obligat să plătească milioane de lei pentru condamnările la CEDO

Noile autorități din R. Moldova vor încerca să pună în aplicare mecanismele care ar permite responsabilizarea

pentru dosarele pierdute la Curtea Europeană a Drepturii Omului (CEDO) cu achitarea sumelor de către persoanele vinovate. În acest fel, Guvernul nu va fi obligat să plătească din bugetul statului milioane de euro pentru erorile unor judecători incompetenți sau influențabili. Informația a fost făcută publică de Vitalie Nagacev-

sch, juristul, deputatul și președintele Comisiei speciale pentru elucidarea cauzelor și consecințelor evenimentelor de după 5 aprilie 2009. Juristul spune că a existat o inițiativă a ministrului Justiției, Alexandru Tănase, de a purta negocieri amiabile cu persoanele care s-au adresat la CEDO, în special cu cei cu dosare ce rezultă din evenimentele de după 5 aprilie. Scopul acestor negocieri amiabile este neadmiterea condamnării R. Moldova la CEDO. Oricum, aceste negocieri amiabile comportă cheltuieli din bugetul statului, obligat să recupereze daunele morale și materiale persoanelor căro-

ra li s-au încălcat drepturile. R. Moldova cîștigă doar din faptul că nu va avea condamnări la Înalta Curte.

Pentru ca banii să fie restituiți în vistieria statului, se va purcede la identificarea persoanelor care se fac vinovate de procesele care au șanse să fie cîștigate la CEDO și la recuperarea de la ele a sumelor pierdute, spune Vitalie Nagacevski.

Guvernul a achitat pînă la moment circa 18 mln euro, iar încă 2 mln euro, în baza deciziilor devierilor pe rol. Urmează ca Executivul să achite alte peste 7 mln euro în urma deciziilor CEDO.

Moldova a coborît 16 poziții în clasamentul libertății presei

Moldova a coborît 16 poziții față de anul trecut în clasamentul libertății presei și a ocupat locul 114 din 175 de țări cu 33,75 puncte.

Conform paginii web a organizației „Reporteri fără frontiere”, care a realizat topul, Moldova se află în preajma unor state ca Iordania, Tadjikistan, Sierra Leone, Kongo.

„Reporterii fără frontiere” au apreciat nivelul de libertate a cuvîntului după 50 de criterii, trimițînd anchete reprezentanților mass-media. Printre criteriile de bază se află numărul jurnaliștilor decedați și răniți, precum și arestați, prezența cenzurii, existența presei independente și de opoziție.

Țara cu cea mai liberă presă a fost declarată Danemarca, iar pe primele locuri s-au clasat țările scandinave și Irlanda.

Cea mai bună situație în domeniul libertății presei în spațiul post-sovietic este în Țările Baltice. Estonia a ocupat locul 6, Lituania – 10, iar Letonia – 13. Gerogiei i-a revenit locul 81, Ucrainei – 89, Armeniei – 111.

Pentru al treilea an consecutiv Coreea de Nord,

Turkmenistan și Eritreea se află la coada clasamentului.

în Asia Centrală. Această tendință se referă la Kazahstan (locul 142) și Kirgistan (locul 125). Ambele țări au coborît 15 poziții.

„Reporteri fără frontiere” este o organizație de apărare a drepturilor omului cu reședința la Paris. Se ocupă de apărarea libertății cuvîntului și de combaterea cenzurii. Din 2002 publică rapoarte și topuri anuale ale libertății presei. În 2008 Moldova a ocupat poziția 98 în clasament, în 2007 – locul 81.

„Educație și cercetare într-un stat bazat pe drept”

Locul și calitatea instruirii juridice – aceste probleme au preocupat dintotdeauna comunitatea științifică autohtonă din domeniul vizat. Or, în cazul domeniului juridic care este pe bună dreptate considerat acel factor generator de echilibru și stabilitate socială într-un stat de drept, devine indispensabil ca sistemul educațional să fie racordat la cele mai înalte standarde. Astfel, colaborările cu mediul internațional pot fi considerate absolut necesare, deoarece schimbul de idei, opinii, sugestii, experiență poate aduce rezultate fructuoase. În această arie de preocupări se înscrie și conferința internațională științifico-practică cu genericul „Educație și cercetare într-un stat bazat pe drept” dedicată celei de-a

au îndrăgit această profesie. Este o conferință a bilanțurilor făcute în urma a 50 de ani de activitate a facultății dar și una a noilor planuri pentru următorii 50 de ani”, a mai spus M. Revenco.

Un discurs cu totul și cu totul special a susținut Dumitru Pulbere, președintele Curții Constituționale a Republicii Moldova. Menționând faptul că nu este absolvent

nerații de juriști care își fac datoria la un înalt nivel profesional, iar împreună luăm parte nemijlocit la edificarea statului nostru de drept”, a remarcat D. Pulbere.

Discursuri pline de noimă, consistență și recunoștință față de întregul corp

absoluit Facultatea de Drept a USM nu doar importanța, ci și imensa responsabilitate ce o presupune apartenența la una din cele mai nobile profesii. Dacă legea va fi unicul reper al dreptății, dacă va spori sau nu încrederea în organele de drept, dacă drepturile și libertățile fundamentale ale omului își vor păstra calitatea de valori supreme și intangibile, realizarea acestor deziderate care constituie totodată și repere pentru întregul proces de edu-

noasă. Astfel, dacă în anii '95 acest domeniu înregistra 53 de doctori, în 2005 numărul acestora a ajuns până la 150, până în 2009 această cifră s-a ridicat până la 250 de doctori. În acest an până la 1 octombrie sînt confirmați deja 25 de noi doctori în drept.

„Nici un alt domeniu nu a cunoscut o asemenea creștere cantitativă și consider acest fapt drept unul destul de benefic pentru că dreptul este acel sistem de stabilire a unui echilibru sub acțiunea a diverse presiuni sociale. Și aș dori comunității juridice să studieze mai profund aspectele dreptului din străinătate și totodată este necesară conturarea proprie

re și mai avantajoasă”, a spus Spirus Flogaitis, directorul Organizației Europene de Drept Public.

În situația în care avem profesori de o incontestabilă valoare științifică și

umană nu putem afirma că nu avem copii, studenți ca-

pabili. Acest lucru îl demonstrează cei care își fac studiile la Facultatea de Drept a USM și nu numai. Cu o confirmare a acestui fapt a venit Constantin Mitrache, doctor în drept, profesor universitar, prodecan al Facultății de Drept a Universității din București, care a remarcat că „la facultatea prestigioasă pe care o reprezintă își

didactic al Facultății de Drept a USM au rostit Ion Guceac, doctor habilitat în drept,

cație și cercetare – depinde în mare parte de juriști. Iar în cei 50 de ani de activitate templul științei juridice a pus pe altarul profesiei de jurist calități deosebite precum: profesionalismul ireproșabil, dragostea față de oameni, încrederea în forțele proprii, simțul dreptății și al principi-

a ceea ce este aici la noi. De asemenea, este necesar ca această creștere cantitativă să se materializeze în schimbări calitative. Nu vreau să neg aspectele aplicative pentru că în aceste perioade instabile este nevoie mai mult ca oricînd de cadrul juridic care necesită o interacțiune mai profundă cu societatea spre propășirea neamului nostru”, a precizat V. Canțer.

La rîndul lor, oaspeții de peste hotare au apreciat și ei înalt eforturile depuse de către cei care asigură procesul didactic la Facultatea de Drept a USM, menționînd importanța colaborărilor dintre această facultate și instituțiile pe care le reprezintă ei.

„Am dezvoltat cu această facultate o frumoasă colaborare. Inclusiv cu Organizația Europeană de drept Public

fac studiile și studenții din Republica Moldova și foarte mulți dintre ei au făcut studii strălucite. Un exemplu elocvent în acest sens este Dorin Chirtoacă, primarul Chișinăului. Iar ca dovadă a bunei pregătiri profesionale a studenților trebuie să remarc că anul acesta la licență cea mai mare notă a fost de 9,90 obținută de către un student din Basarabia. Este o bucurie și un prilej să apreciem pregătirea ce o primesc tinerii aici în această țară și se prezintă la asemenea nivele”.

Pe parcursul conferinței au fost create ateliere de lucru în care au fost prezentate rapoarte bine documentate privind reformarea învățămîntului juridic superior în Republica Moldova, aspecte ce vizează cercetarea științifică, pregătirea juriștilor într-un stat bazat pe drept,

50-a aniversări a Facultății de Drept a Universității de Stat din Moldova, (USM). La eveniment au participat reprezentanți ai mediului academic și al organelor de drept atît din Republica Moldova, cît și de peste hotare.

În alocuțiunea de deschidere, Gheorghe Avornic, decanul Facultății de Drept din cadrul USM, a specificat că este de-a dreptul onorat că destinul a făcut astfel încît activitatea sa de decan să coincidă cu acest moment jubiliar.

Făcînd referire la importanța tematică a conferinței în cauză, Mihai Revenco, doctor habilitat, profesor universitar, prorector pentru activitatea științifică în cadrul USM a subliniat că o universitate nu se vede altfel decît un loc ideal pentru educație și cercetare în care studenții împreună cu corpul didactic să discute inclusiv despre problemele existente la capitolul respectiv.

„Cercetarea sau educația prin cercetare este o semnificație a studiilor universitare. Iar această conferință se face remarcabilă prin faptul că pe lîngă capetele încărunțite ale celor mai de vază savanți în domeniu se văd și tineri care

al Facultății de Drept a USM, el a subliniat că îi vine mai ușor să facă aprecieri obiective referitoare la activitatea acestei alma mater a științei juridice din țara noastră.

„Din 1979 am avut onoarea să lucrez cu specialiști enorm de calificați pregătiți aici la Facultatea de Drept a USM. La această conferință asistă tezaurul țării noastre în domeniul dreptului. Cred că este o oportunitate să meditam asupra activității desfășurate cu ardoare de acești juriști care au lucrat asupra Declarației de Suveranitate a Republicii Moldova, asupra proiectului de Constituție, asupra cadrului legal de care ne conducem noi, cetățenii acestui stat. Dumneavoastră, absolvenți cu renume ai acestei facultăți, lucrați plini de abnegație ca să educați ge-

profesor universitar, secretar științific general al Academiei de Științe a Moldovei (AȘM) care a înmînat domnului Gh. Avornic Diploma de Merit a AȘM; Elena Mocanu, doctor în drept, viceministrul Justiției; Nicolae Clima, președintele Consiliului Superior al Magistraturii. Ei au evocat înaltul profesionalism al dascălilor care și-au legat destinul de această facultate formînd cadre profesionale atît pentru sistemul organelor de drept, cît și pentru mediul științific în care a fost altoit sentimentul spiritului de dreptate, de cetățean onest al acestui stat democratic. „Fiecare jurist care a

alității, buna-credință, calități fără de care munca nobilă pe tărîmul jurisprudenței ar fi o pură formalitate”, se mai menționează în mesajele antevorbitorilor.

Potrivit lui Valeriu Canțer, academician, președinte al Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare, pe parcursul ultimilor 15-20 de ani domeniul științelor juridice a cunoscut o dezvoltare vertigi-

(OEDP) în care Facultatea de Drept a USM are locul său distins. Sînt mulțumit de implicarea acestei instituții în efortul și activitățile ce le întreprinde. Cu siguranță, în viitor ne așteaptă o colabora-

misiunea învățămîntului juridic în promovarea valorilor naționale etc.

Irina BUREA
foto: Veaceslav Ciornii,
student a. IV,
fac. Drept USM

Moment al bilanțurilor la Uniunea Juriștilor din Moldova (Congresul al III-lea ordinar al UJM)

La 16 octombrie 2009, a avut loc cel de-al III-lea Congres ordinar al Uniunii Juriștilor din Moldova (UJM).

Alexandru Cuznețov, vicepreședintele UJM, președintele Comisiei de validare, a confirmat legalitatea desfășurării Congresului deoarece în urma consultării listelor delegaților s-a constatat că la eveniment au fost prezenți 52,3% din numărul total de membri ai UJM. Astfel, conform cerințelor statutului UJM, cvorumul a fost respectat.

În conformitate cu ordinea de zi care a fost acceptată unanim de către participanți, Gheorghe Avornic, președintele UJM, și-a prezentat raportul său de dare de seamă.

Potrivit raportului, pe parcursul ultimilor patru ani de activitate UJM a înregistrat atât progrese, cât și regres.

Privind lucrurile dintr-o perspectivă optimistă, putem concluziona că în ultimii patru ani de activitate UJM și-a confirmat pe deplin prezența și existența, a demonstrat că este acea organizație de care are nevoie comunitatea de juriști și chiar societatea. În acest context, pot fi menționate evenimentele de anvergură cu un vădit impact juridico-social, desfășurate de către această organizație obștească. „Prevenirea și traficul de ființe umane”, „Societatea și structura de stat în condițiile țărilor interetnice”, „Spre o societate civilă democratică prin drept”, „Cultura juridică și prevenirea corupției”, „Tinerii și sectorul neguvernamental”, „Rolul juristului în apărarea drepturilor omului” – acestea sînt doar cîteva dintre acele evenimente organizate de către UJM în parteneriat cu alte organizații atît

de la noi cît și de peste hotarele țării, evenimente care s-au soldat cu rezultate pozitive. „Am organizat un șir de acțiuni (mese rotunde, semina-

manifestat prin: vizite reciproce, schimbul de specialiști, organizarea a diverse evenimente în parteneriat cu structurile internaționale, continu-

destul de solide în urma cărora sînt stabilite acțiuni concrete, proiecte de legi menite să faciliteze activitatea curriculară și extracurriculară a tîne-

teritoriale, raionale, afiliate UJM, în oportunitatea de a le menține pe cele create anterior etc.

„Ne bucură însă faptul că am reușit să menținem filialele din instituțiile de învățămînt unde se pregătesc juriști. La ora actuală, la toate facultățile de drept de bază din țară avem structurile noastre din care fac parte atît profesori, cît și tineri studenți”, a mai spus Gh. Avornic.

Regretabil este și faptul că în ultimul timp s-a diminuat colaborarea UJM cu structurile de stat care anterior era una dintre cele mai bune.

În urma examinării activității UJM, invocîndu-se lipsa mijloacelor financiare, au fost propuse și votate cîteva modificări din statutul asociației. Este vorba despre excluderea din statut a achitării cotizației de membru a UJM și excluderea funcției de director executiv al UJM.

După darea de seamă a lui Gheorghe Ulianovschi, președintele Comisiei de revizie a UJM, în care s-a menționat că fondurile adunate de pe urma colectării cotizațiilor vor fi cheltuite pentru organizarea evenimentelor prilejuite de sărbătorirea celor 50 de ani de la fondarea Facultății de Drept USM și Ziua profesională a juristului, au avut loc alegerile organelor de conducere a UJM. Prin vot deschis, invocînd buna experiență, membrii, participanții la Congres l-au reales președinte pe Gh. Avornic, iar pe Gh. Ulianovschi, președinte al Comisiei de revizie. După care a fost aleasă noua componență a Consiliului de administrație din care fac parte diverși conducători ai organelor de justiție și drept.

Irina BUREA

re, conferințe științifico-practice naționale și internaționale, școli de vară etc.) cu structurile organelor de drept din țară, inclusiv cu alte structuri de peste hotare care au dus la rezultate destul de semnificative și benefice pentru edificarea statului de drept, consolidarea sistemului de învățămînt juridic, fortificarea sistemului de justiție și drept din republică, independenței judecătorești, luptei contra corupției. Toate acestea nu reprezintă altceva decît obiectivele de bază ale UJM”, a subliniat Gh. Avornic.

Un accent important UJM l-a pus pe colaborarea internațională și aceasta nu doar la nivel declarativ. Acțiunile concrete în acest sens sa-

area studiilor postuniversitare de către studenți etc. „Am trimis la studii de masterat și doctorat cei mai buni absolvenți ai Facultății de Drept a USM, toți membri ai UJM. În 2009, au fost susținute primele teze de doctorat, una în cadrul universității Sorbona și alta în cadrul universității din Bruxelles. La moment, își fac studiile la masterat și doctorat mulți membri ai UJM în cele mai prestigioase universități din lume”, a adăugat Gh. Avornic.

De asemenea, președintele UJM a menționat în raportul său și activitatea prodigioasă a tinerilor membri ai UJM care sînt implicați activ în organizarea a diverse evenimente

rilor, acestea fiind ulterior înaintate chiar legislativului. „Am avut multe activități care s-au soldat cu rezultate și care astăzi stau chiar pe agenda de lucru a guvernării. Avem o echipă destul de puternică de studenți, care vrem să activăm pentru că sîntem o forță și acea vivacitate a UJM, și mizăm pe ghidarea activității noastre de către mentorii noștri”, a subliniat Vladimir Palamarcu, membru UJM.

Cu toate realizările obținute, în mare parte din cauza impedimentelor cu caracter financiar asociația nu a reușit să-și atingă dezideratele propuse. Aici menționăm alocarea unui sediu, formarea organizațiilor

Lauri ai recunoștinței pentru colectivul Facultății de Drept a USM și entru toți juriștii din țară

(Începutul din p. 1)

Cu distincții de onoare acordate de Ministerul Justiției s-au ales: Lilia Gribincea, doctor în drept, conferențiar universitar; Nicanor Babără, doctor în drept, conferențiar universitar; Valentina Cebotari, doctor în drept, conferențiar universitar; Dumitru Roman, doctor în drept, conferențiar universitar; Sergiu Ursu, magistrat în drept; Grigore Rusu, doctor în drept, conferențiar universitar; Vlad Vlaicu, doctor în drept, conferențiar universitar; Igor Ciobanu, doctor în

drept, conferențiar universitar; Mihai Cotorobai, doctor în drept, conferențiar universitar.

Decanul Facultății de Drept a USM, Gheorghe Avornic, onorat cu ordinul „Gloria Muncii”, spus că se mîndrește cu absolvenții și corpul didactic al acestei facultăți. „Cred că am reușit ceea ce ne-am propus. Deși mai este mult de lucrat, totuși

mai sincere felicitări. Vreau ca să facă carte, vreau ca să fie oameni onești, să fie cinstiți, să facă dreptate în țară”, a concretizat Gh. Avornic, reprezentantul omagiilor.

Discursuri solemne de felicitare au fost roșite și de către alți oaspeți de onoare ai remarcabilului eveniment. Dumitru Pulbere, președintele Curții Constituționale, Andrei Galben, rec-

sîntem mîndri de promoțiile de juriști ieșiți de pe băncile Facultății de Drept a USM. Am adunat toate promoțiile de juriști de pe parcursul a 50 de ani. Foștilor studenți și actualilor studenți vreau să le aduc cele mai sincere felicitări. Vreau ca să facă carte, vreau ca să fie oameni onești, să fie cinstiți, să facă dreptate în țară”, a concretizat Gh. Avornic, reprezentantul omagiilor.

Lansarea cărții „Facultatea de Drept a USM la 50 de ani” a constituit un moment care a generat profunde sentimente de nostalgie tuturor omagiilor, celor care au pornit pe drumul vieții de la acest templu al științei juridice autohtone.

Glorie și flori ale neuitării au fost aduse și celor care nu mai sînt în viață, dar care au contribuit substanțial la edificarea și la promovarea facultății. La propunerea lui Gh. Avornic, toți oaspeții din sală s-au ridicat în picioare și a fost păstrat un moment de reculegere pentru: Constantin Florea, Gari

Amerhanov, Alexei Santalov, Andrei Grigoriu, Victor Petrov, Dumitru Zabuonov, Iurii Tiutekin, Pavel Barbalat, Alexandru Televcă, Tudor Roșca.

Deși guvernarea precedentă a limitat locurile de studii pentru studenții facultății de drept, motivînd că

R. Moldova pregătește prea mulți juriști, tinerii care au îmbrățișat de curînd această facultate cred contrariul.

„Limitarea accesului la această specializare nu este pe cît se poate de pozitivă. Toți au dreptul să studieze unde vor și sper ca pe viitor să fie mult mai multe locuri, pentru că sînt multe talente și foarte mulți tineri care ar dori să învețe la Facultatea de Drept”, este de părere Andrei Bugăiescu, student la Facultatea de Drept.

Aceeași părere este împărtășită și de Alexandru Veșcu. „Țara are nevoie de schimbări, iar noi sîntem generația care ar putea veni cu aceste

schimbări. Cu cît mai mulți juriști, cu atît mai bine este cercetat acest domeniu și sînt depistate lacunele”.

Această sărbătoare deosebită a fost mai degrabă o adevărată întîlnire de suflet între generațiile de foști, actuali și viitori juriști, o întîlnire în care au

fost lăsate la o parte grijile și responsabilitățile cotidiene pe care le impune activitatea de jurist, făcînd loc veseliei și buneii dispoziții completate pe deplin cu un extraordinar spectacol muzical în care au evoluat soliști de marcă.

Maria Iliuț împreună cu renumitul ansamblu „Crenguță de edera”, Olga Ciolacu, Vitalie Dani, Ana Barbu, Nelly Ciobanu, Alexandru Vdovenco, Iurie Sadovnic – sînt doar cîteva dintre artiștii care au venit să adreseze cuvinte de felicitare pentru apărătorii acestui stat democratic bazat pe drept și promotorii demnității umane.

Evenimentul a fost organizat de Uniunea Juriștilor din Republica Moldova prin străduințele președintelui UJM Gheorghe Avornic.

S. C.

foto: Veaceslav Ciornii, student a. IV, fac. Drept USM

Persoanele intern strămutate vor beneficia de asistență juridică

În baza proiectului finanțat de Comisia Europeană și coordonat de către Consiliul European pentru Refugiați și Exilați „ECRE”, Comitetul Helsinki din Moldova va acorda asistență juridică gratuită persoanelor intern strămutate (refugiaților din raioanele din stînga Nistrului), ca urmare a situației instabile în partea stîngă a Moldovei.

Începînd cu luna octombrie, persoanele intern strămutate în urma conflictului de pe Nistru din 1992, precum și alte persoane din raioanele din stînga Nistrului care au avut sau au de suferit de pe urma regimului criminal de la Tiraspol vor beneficia de asistență juridică gratuită din partea CHDOM.

Proiectul intenționează să colecteze informație privind situația în care se află persoanele intern strămutate din R. Moldova pentru o eventuală asistență juridică a acestora și pentru promovarea unor acțiuni de advocacy în raport cu persoanele intern strămutate. Proiectul va dura pînă la data de 31.12.09.

În cadrul proiectului, Comitetul Helsinki invită la

colaborare persoanele care au fost nevoite să își părăsească locul de trai ca urmare a situației instabile din raioanele din stînga Nistrului și le va oferi asistență juridică gratuită. De asemenea, sînt invitate persoanele care sînt persecutate în raioanele din stînga Nistrului sau au fost nevoite să părăsească această regiune din cauza încălcării drepturilor lor de către regimul nerecunoscut instalat în această regiune.

Informația colectată ca urmare a activității CHDOM va fi utilizată pentru a implementa acțiuni de advocacy în folosul persoanelor intern strămutate, inclusiv pentru a promova drepturile și interesele acestora în raport cu autoritățile de stat și organele internaționale.

Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului din R. Moldova este o asociație obștească al cărei scop este promovarea și respectarea Declarației Universale a Drepturilor Omului, Convenției Europene a Drepturilor Omului și a altor tratate internaționale în domeniul drepturilor omului la care RM este parte.

Teodor CÎRNAȚ,
director executiv
al CHDOM

„O nouă abordare a reducerii sărăciei în Moldova – eforturile comune ale ONG-urilor și administrațiilor locale”

Societatea Internațională a Drepturilor Omului – Secția din Republica Moldova (SIDO-SRM) va desfășura în perioada 20-23 octombrie curent în raionul Ungheni două seminare în cadrul proiectului „O nouă abordare a reducerii sărăciei în Moldova – eforturile comune ale ONG-urilor și administrațiilor locale”. Seminarele sînt destinate specialiștilor administrației publice locale (APL) (20-22 octombrie) și reprezentanților ONG-urilor (21-23 octombrie).

Liubov Nemcinova, președintele SIDO-SRM, spune că seria acestor seminare a demarat în septembrie, pînă acum fiind organizate astfel de întruniri la Cahul, Soroca și Chișinău.

„În cadrul seminarelor discutăm despre modalitățile de cooperare între APL și ONG-uri, procesul politic și strategic la nivel local; managementul serviciilor publice locale; servicii publice pentru persoanele social vulnerabile; reducerea sărăciei prin politici de ocupare pe piața forței de muncă; orientarea profesională ca mijloc de reducere a sărăciei și excluziunii sociale; reintegrarea socială a foștilor deținuți”, afirmă Liubov Nemcinova.

Ea spune că scopul acestor seminare nu este doar de a consolida cooperarea între ONG-uri și APL și susținerea persoanelor social vulnerabile, ci și de a lansa unele noi proiecte privind reducerea sărăciei.

„APL în comun cu ONG-urile pot coopera extrem de eficient împreună și astfel nivelul sărăciei în localitate să fie scăzut, iar persoanele social vulnerabile mai ușor să se integreze în societate. Cred că aceste seminare vor ajuta reprezentanții acestor structuri să înțeleagă mai bine pro-

blemele cu care se confruntă foștii deținuți și cum pot fi aceștia ajutați la modul practic. În total, pe durata proiectului vor fi desfășurate 20 astfel de seminare”, mai crede Liubov Nemcinova.

De asemenea, în cadrul proiectului „O nouă abordare a reducerii sărăciei în Moldova – eforturile comune ale ONG-urilor și administrațiilor locale”, 300 de deținuți de la penitenciarul de la Rusca vor beneficia de asistență psihologică, instruire profesională, de organizarea întîlnirilor între copii și mamele lor. Cca 100 dintre aceste femei vor beneficia de consultații, iar 48 din ele vor beneficia de cursuri gratuite de frizer. Partenerii proiectului sînt Gustav Stresemann Institut e.V. - European Academy și Pro NGO! e.V. din Germania. Proiectul se implementează în Moldova în perioada ianuarie 2009 - decembrie 2010.

***

SIDO-SRM este o organizație obștească nonguvernamentală, nonprofit, care a fost fondată în 1998, înregistrată la Ministerul Justiției al RM la 12 februarie 1999. Organizația este secția națională a Societății Internaționale a Drepturilor Omului. Societatea Internațională a Drepturilor Omului – SIDO-SRM – numără în prezent 115 membri. Organizația apără drepturile omului prin mijloacele legale și prin desfășurarea activităților de avansare a cunoștințelor privind drepturile omului, de monitorizare a mijloacelor de asigurare a drepturilor omului, de educație civică, de consultare legală, precum și prin desfășurarea acțiunilor umanitare pentru categoriile social vulnerabile de populație.

Rusia va introduce restricții la importul de lapte praf din Moldova

Aceasta se explică prin depistarea în lapte a unor substanțe interzise și nocive, anume tetraciclină și oxitetraciclină.

Din 23 octombrie, Serviciul Federal de Control veterinar și fitosanitar al Federației Ruse va introduce restricții la importul în Rusia al laptelui praf degresat din Moldova, în special de la SA „Incomlac”.

După cum relatează agenția cu referire la site-ul oficial al departamentului, aceasta se explică prin depistarea în lapte a unor substanțe interzise și nocive, anume tetraciclină și oxitetraciclină.

Serviciul precizează că în cazul intrării loturilor de produse de la „Incomlac”, expediate în Rusia pînă la 23 octombrie, hotărîrea de trecere se ia în regim obișnuit cu efectuarea ulterioară a unui control obligatoriu de laborator.

Anterior, după ce a depistat antibiotice din grupul de tetraciclină, departamentul a mai introdus restricții la importul în Rusia a produselor lactate din Lituania și Belarus.

Fabrica de lactate „Incomlac” din Bălți este una din cele mai mari întreprinderi de prelucrare a laptelui din Moldova. În 2008 cifra sa de afaceri a depășit 433,6 mln lei, iar venitul net – 0,2 mln lei.

Cronica polițistă

Alarmă falsă pe strada Socoleni din capitală

Joi, 21 octombrie 2009, la ora 11.15, la poliție a sunat un locatar al blocului nr.9 de pe strada Socoleni, sectorul Rîșcani al capitalei, care a sesizat forțele de ordine despre depistarea în blocul său a unui obiect asemănător cu un explozibil.

Imediat la fața locului s-a deplasat grupa operativă a Comisariatului de poliție din sectorul Rîșcani al municipiului Chișinău și specialiștii Secției tehnico-explozive a Ministerului Afacerilor Interne. Geniștii au efectuat verificarea minuțioasă a obiectului și au constatat că niciun element nu prezenta pericol pentru viața și sănătatea oamenilor. Alarma s-a dovedit a fi falsă.

Alte circumstanțe urmează a fi stabilite de poliție.

Anonimul cu alarma falsă de la Radio „Antena C” a fost reținut

În data de 19 octombrie curent, poliștii de la Comisariatul de poliție al sectorului Centru au intrat în alertă, din cauza amenințării cu explozie în sediul Companiei Radio „Antena C” de pe strada Veronica Micle, nr.10 din capitală. Un telefon anonim, cu voce de bărbat, dat la data de 18 octombrie curent, în jurul orei 19.57 la Companie, a anunțat asupra pericolului declanșării unui dispozitiv explozibil în sediul Companiei.

La fața locului s-a deplasat imediat grupa operativă a Comisariatului de poliție al sectorului Centru și ofițerii secției tehnico-explozive a MAI, evacuînd toate persoanele din incinta blocului.

Echipele specializate au verificat cu minuțiozitate toate încăperile, dar explozibilul nu a fost depistat, ceea ce a demonstrat că alarma s-a dovedit a fi una falsă. Urma să se stabilească identitatea persoanei care a jucat această farsă.

Timp de două zile, poliția a detectat numărul telefonului mobil de pe care a fost efectuat apelul, identificînd proprietarul acestuia. Este vorba de un tînăr de 27 de ani, locuitor al satului Piatra, raionul Orhei.

Acesta a fost reținut chiar la domiciliu, unde a fost depistat și telefonul mobil de model „Sony Ericson”, cartela SIM cu numărul de pe care a fost dat sunetul suspect. Audiut de oamenii legii, tipul spune că în seara cu pricina se afla în stare de

ebrietate și s-a gîndit să facă o glumă. De asemenea, el spune că este un fan al postului de radio „Antena C”.

În acest caz a fost inițiată o urmărire penală în baza art.155 Cod penal al R. Moldova – „Amenințare cu omor ori vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății”. Astfel, accidentul improvizat îl va costa scump pe glumeț. El riscă o amendă de pînă la 8000 lei sau muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 ore, sau închisoare de pînă la 2 ani.

Ferește-te de capcanele traficului de persoane și migrațiunii ilegale

Poliștii au intrat în posesia unei informații potrivit căreia pe teritoriul RM activează o filieră specializată în traficul de ființe umane, ai cărei membri sînt originari din orașul Rîbnița.

Oamenii le-gii au purces la monitorizarea filierei, acțiune ce s-a finalizat cu identificarea potențialei victime, apoi cu reținerea capilor acestei rețele.

Două femei în vîrstă de 25 și 30 de ani, originare din Rîbnița,

au ajuns pe mîna forțelor de ordine, fiind suspectate că ar fi racolat fete din Moldova, le transportau în Cipru, după care le obligau să se prostitueze. Pentru aceste acțiuni, organizatoarele urmau să primească recompensă de la complicită din Cipru, circa 3000 dolari SUA.

De asemenea, în incinta Aeroportul Internațional Chișinău a fost împiedicată plecarea potențialei victime, în vîrstă de 21 de ani. În acest caz, a fost inițiată o urmărire penală în baza art. 220 Cod penal al Republicii Moldova – „Proxenetismul”, conform căruia afaceristele sînt pasibile pînă la 5 ani de pușcărie.

La începutul lunii octombrie, ofițerii Centrului pentru combaterea traficului de persoane au descoperit o altă rețea

de migrație ilegală. Filiera avea ca „obiectiv de activitate” racolarea moldovenilor în spațiul Schengen. În urma unor acțiuni operative, s-a reușit reținerea celor cinci migranți cu vîrste cuprinse între 19 și 41 de ani. Audiți de poliști, „tu-riștii” nu au putut explica cu exactitate locul destinației. După mai multe încercări de a induce forțele de ordine în eroare, aceștia au recunoscut că urmau să migreze în Europa. Pentru „serviciile” oferite, cetățenii urmau să achite angajatorului între 2700-3500 euro.

În acest caz, a fost inițiată o cauză penală în baza art. 362/1 – „Organizarea migrațiunii ilegale”. Conform legii, persoana culpabilă de comiterea acestei infracțiuni se pedepsește cu amendă de la 6000 la 20 000 de lei sau cu închisoare de la 1 la 7 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 la 5 ani.

Familie spulberată într-un accident

Tragedie cutremurătoare într-o familie din orașul Drochia. În urma unui accident rutier au fost curmate două vieți, iar alte trei au ajuns la spital, printre care un copil. Nenorocirea a avut loc duminică, 18 octombrie curent, în jurul orei 13.50 pe traseul Soroca-Drochia-Costești. Un automobil de model „Lexus”, condus de un bărbat de 51 de ani, a ieșit pe contrasens unde s-a izbit frontal cu un alt autoturism de model „Vaz”, care se deplasa

reglementar din orașul Drochia spre satul Chetrosu. În urma coliziunii, șoferul Vaz-ului, de 39 ani, și soția acestuia, de 34 de ani, au decedat pe loc, iar băiatul lor de 7 ani a fost internat în spitalul raional Drochia cu diagnoza comoție cerebrală gravă. De asemenea, șoferul și pasagerul Lexus-ului au fost spitalizați cu traume craniocerebrale.

S.C.

• La solicitarea cititorilor

Aspecte legale referitoare la tutelă și curatelă

Potrivit Capitolului 19 din Codul familiei tutela și curatela se instituie asupra copiilor rămași fără ocrotire părintească în scopul educației și instruirii acestora, precum și al apărării drepturilor și intereselor lor legitime. Tutela se instituie asupra copiilor care nu au atins vârsta de 14 ani. La atingerea vârstei

relațiile lui și ale membrilor familiei lui cu copilul. Numirea tutorelui la copilul care a atins vârsta de 10 ani se face numai cu acordul copilului.

Nu poate fi numită tutore (curator) persoana:

- a) minoră;
- b) declarată incapabilă sau cu capacitate de exercițiu limitată;

lă (curatelă), a fost îndepărtată de la ea;

j) care suferă de alcoolism cronic sau de narcomanie;

k) care se află în relații de muncă cu instituția în care este internat copilul asupra căruia se instituie tutela (curatela);

l) care nu are domiciliul pe teritoriul Republicii Moldova.

În cazul în care asupra copiilor întreținute și educați în instituțiile de stat nu este instituită tutela (curatela), obligațiile tutorelui (curatorului) sunt puse pe seama administrației instituției respective. Plasamentul temporar al copilului aflat sub tutelă (curatelă) în instituția de stat nu anulează drepturile și obligațiile tutorelui (curatorului) față de acesta. Apărarea drepturilor copiilor externați din instituțiile de stat este preluată de către autoritățile tutelare.

Copiii aflați sub tutelă (curatelă) au dreptul:

- a) de a locui împreună cu tutorele (curatorul) lor;
- b) la condiții normale de întreținere, educație și instruire;
- c) la dezvoltare multilaterală și la respectarea demnității umane;
- d) la pensia de întreținere și la alte plăți sociale;
- e) la spațiul locativ ocupat anterior de către părinții lor sau la asigurarea cu spațiu locativ, în modul stabilit;
- f) la apărarea drepturilor lor în modul stabilit;
- g) la comunicare cu părinții și rudele;
- h) la exprimarea propriei opinii în procesul soluționării problemelor care le ating drepturile și interesele legitime.

Tutorele (curatorul) are dreptul și este obligat să se ocupe de educația copilului aflat sub tutela (curatela) sa, să aibă grijă de sănătatea și dezvoltarea fizică, psihică, spirituală și morală a copilului. Tutorele (curatorul) determină de sine stătător procedeele și mijloacele de educație a copilului aflat sub tutelă (curatelă), luând în considerare eventualele recomandări ale autorității tutelare și respectând prevederile Codului familiei ce țin de exercitarea drepturilor părintești. Tutorele (curatorul), ținând cont de opinia copilului, poate alege instituția de învățământ și forma de studii pe care le va urma copilul, fiind obligat să asigure frecventarea de către copil a școlii până la sfârșitul anului de învățământ în care acesta atinge vârsta de 16 ani. Tutorele (curatorul) este în drept să ceară de la orice persoană, inclusiv rudele apropiate, înapoierea copilului pe care acestea îl rețin fără temei legal sau fără o hotărâre corespunzătoare a instanței judecătorești. Tutorele (curatorul) nu este în drept să împiedice contactele copilului cu rudele lui, cu excepția cazurilor în care contactele respective contravin intereselor acestuia. Tutorele (curatorul) este obligat să locuiască împreună cu copilul aflat sub tutela (curatela) sa. Curatorul și copilul aflat sub curatelă care a atins vârsta de 14 ani pot locui separat doar cu acordul autorității tutelare. Tutorele (curatorul) este obligat să comunice autorității tutelare informațiile privind starea sănătății, îngrijirea și educația copilului, precum și schimbarea domiciliului.

Drepturile și obligațiile de tutore (curator) sunt exercitate exclusiv în interesul minorului aflat sub tutelă (curatelă), obligațiile de tutore (curator) fiind exercitate gratuit, cu excepțiile prevăzute de lege.

de 14 ani, tutela se transformă în curatelă, fără adoptarea de către autoritatea tutelară a unei hotărâri suplimentare. Curatela se instituie asupra copiilor în vîrstă de la 14 la 18 ani. Tutela și curatela se instituie de către autoritățile administrației publice locale, în termen de cel mult o lună din momentul primirii cererii respective, în baza avizului scris al autorității tutelare.

Pot fi numiți tutori (curatori) o singură persoană fizică sau soțul și soția împreună dacă nu se află în vreunul din cazurile de incompatibilitate menționate mai jos și au consimțit expres. La numirea tutorelui (curatorului) se iau în considerare calitățile morale și alte calități personale, posibilitățile candidatului de a-și îndeplini obligațiile de tutore (curator),

c) decăzută din drepturile părintești;

d) declarată incapabilă de a fi tutore (curator) din cauza stării de sănătate;

e) care a fost adoptator, dar adopția a fost anulată din cauza exercitării necorespunzătoare a obligațiilor de adoptator;

f) căreia i s-a restrîns exercițiul unor drepturi politice sau civile, fie în temeiul legii, fie prin hotărâre judecătorească, precum și persoana cu rele purtări;

g) ale cărei interese vin în conflict cu interesele persoanei puse sub tutelă (curatelă);

h) înlăturată, prin act autentic sau prin testament, de către părintele care exercita singur, până la momentul morții, ocrotirea părintească;

i) care, exercitînd o tute-

Schimbarea orei: sfaturile psihologului Sanda Filat

În ultima duminică a acestei luni, pe 25 octombrie, întreg teritoriul Republicii Moldova va trece la timpul „de iarnă”. Astfel, în noaptea de sîmbătă spre duminică acele ceasornicului vor fi schimbate în urmă cu o oră, atunci cînd ora 4.00 va deveni ora 3.00.

Astfel, duminică ceasurile vor fi date înapoi cu o oră, iar ziua va deveni cea mai lungă din an, cu 25 de ore.

Ora oficială de iarnă este adoptată în ultima duminică a lunii octombrie, iar ora oficială de vară în ultima duminică a lunii martie.

Aceasta are loc în conformitate cu propunerea Comisiei Europene a ONU și concomitent cu statele-membre ale Comunității Europene.

Psihologul Sanda Filat a explicat cum ne va afecta organismul uman schimbarea orei.

„Bineînțeles că ne afectează psihologic schimbarea vremii, pentru că omul este obișnuit cu un anumit ritm biologic și este pus în situația de a se adapta din nou. Corpul uman este supus deja stresului din cauza trecerii anotimpului atît la nivel psihic, cît și la nivel fizic, un stres la care omul tre-

buie să se adapteze și asta ia din energia lui. Astfel, avem nevoie de 10-20 de zile pentru a ne adapta, dar, desigur, depinde de sistemul nervos al fiecărui om în parte”.

Despre faptul că ne vom trezi cînd afară este lumină, Sanda Filat a spus: „Sigur, este mai bine pentru organismul nostru ca atunci cînd ne trezim afară să fie lumină, dar oricum este stres pînă ne adaptăm la această schimbare”.

Psihologul Sanda Filat a făcut și cîteva recomandări în această privință:

„Trebuie să reevaluăm prioritățile, să ne odihnim un pic mai mult, să facem o pauză de vreo 20 de minute, dacă e posibil, să nu ne sculăm brusc din pat, să fim conștienți de faptul că vremea s-a schimbat și să facem față unei provocări. Pentru că atunci cînd sîntem conștienți, putem să depășim totul mult mai ușor. Se recomandă un curs de vitamine, anume în această primă perioadă, poate chiar niște medicamente sedative, dar foarte ușoare din plante, ex. valeriană, precum și sport, odihnă, relaxare în timpul zilei, e foarte recomandat puțin somn dacă e posibil, dacă nu, 20 de minute de plimbare și respirații adînci”.

◆ Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări
răspunde juristul
Vitalie MODRÎNGĂ

? *Sînt căsătorită și am doi copii. Recent soțul s-a îmbolnăvit de o boală psihică. În același timp ne confruntăm cu niște probleme ce țin de legalizarea casei în care locuim, pe care am obținut-o de la părinții soțului. Explicați-mi cum să procedez pentru a putea merge în judecată în numele soțului.*

Victoria Verdeș,
Criuleni

Conform art. 24 din Codul civil, persoana care în urma unei tulburări psihice (boli mintale sau deficiențe mintale) nu poate conștientiza sau dirija acțiunile sale poate fi declarată de către instanța de judecată ca incapabilă. Asupra ei se instituie tutela. Același articol mai prevede că actele juridice în numele persoanei fizice declarate incapabile se încheie de către tutore. Articolul 33 din același cod stipulează că tutela se instituie asupra persoanelor lipsite de capacitate de exercițiu și asupra minorilor în vîrstă de pînă la 14 ani, după caz. Tutorele este reprezentantul legal al persoanei care se află sub tutelă și încheie fără mandat în nu-

mele și în interesul ei actele juridice necesare. În baza articolului 35, autoritățile tutelare sînt autoritățile administrației publice locale care supraveghează activitatea tutorelui de la domiciliul persoanei care se află sub tutelă. Conform art. 36 autoritatea tutelară este obligată să hotărască asupra instituirii tutelei în termen de o lună de la data primirii informației despre necesitatea instituirii.

Ținînd cont de aceste prevederi legale, sînteți în drept să vă adresați cu o cerere în instanța de judecată pentru a declara soțul incapabil ca mai apoi să instituți asupra lui tutela în baza căreia ați putea apăra interesele în instanța de judecată.

? *Am doi copii și sînt încadrată în cîmpul muncii. Un copil n-a împlinit încă vîrsta de 3 ani și am nevoie uneori să merg la domiciliu, ce este aproape de locul de muncă, pentru a-l alimenta. Vreau să știu dacă legea prevede dreptul la un anumit timp pentru acest scop.*

Valentina Verdeș,
r-n Orhei

Conform art. 108 din Codul muncii, femeile care au copii în vîrstă de pînă la 3 ani li se acordă, pe lîngă pauza de masă, pauze suplimentare pentru alimentarea copilului. Pauzele suplimentare pot avea o frecvență de cel puțin o dată la fiecare 3 ore, fiecare pauză avînd o durată de minimum 30 de minute. Pentru femeile care au 2 sau mai mulți copii în vîrstă de pînă la

3 ani, durata pauzei nu poate fi mai mică de o oră. Pauzele pentru alimentarea copilului se includ în timpul de muncă și se plătesc reieșindu-se din salariul mediu. Unuia dintre părinți (tutorelui, curatorului) care educă un copil invalid i se va acorda suplimentar, în baza unei cereri scrise, o zi liberă pe lună, cu menținerea salariului mediu din contul angajatorului.

Stimați cititori!

Redacția va răspunde la întrebările Dvs. numai la prezentarea acestui cupon.

Întrebarea trebuie formulată clar și cît mai concis, pe o foaie aparte.

Decupați cuponul și, împreună cu întrebarea Dvs., trimiteți-l pe adresa: Chișinău, 2009, str. A. Mateevici nr. 60, bir. 222.

Cupon DREPTUL
Numele, prenumele:
Adresa:
(octombrie 2009, nr. 40(299))

Citații în judecată

Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Fontegrup”, pentru data de 12 noiembrie 2009, ora 10.15, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pîrît pe cauza civilă la cererea ICS „Petrom-Moldova” SA privind încasarea sumei de 54 214,70 lei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Ion Stepanov

Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului II „Eugenia Tiuleanu”, Ungheni, pentru data de 16 noiembrie 2009, ora 11.00, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pîrît pe cauza civilă la cererea IM „Zernoff” SRL privind încasarea sumei de 8596 lei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Ion Stepanov

Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului II „Volcov Iurii”, pentru data de 19 noiembrie 2009, ora 10.00, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pîrît pe cauza civilă la cererea SRL „Royal-Progres” privind încasarea sumei de 13 823,33 lei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Ion Stepanov

Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului II „Platonov Vladimir”, pentru data de 20 noiembrie 2009, ora 10.15, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pîrît pe cauza civilă la cererea SRL „Pandor Comp” privind încasarea sumei de 3 964,63 lei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Ion Stepanov

Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului SRL „Proirisal”, pentru data de 16 noiembrie 2009, ora 13.30, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 215) în calitate de pîrît la examinarea cauzei civile a SRL „Almaian” privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător I. Gancear

Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Cernenchi Aliona, pentru data de 10 noiembrie 2009, ora 15.00, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 230) în calitate de intervenient accesoriu în cauza SRL „Elit Auto Diamant” către SRL „Afes M” privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Al. Rotari

Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Marvolsi”, pentru data de 12 noiembrie 2009, ora 15.30, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 230) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de SRL „Dec Trans Grup” către SRL „Marvolsi” privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Al. Rotari

Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Siesta Chișinău”, pentru data de 19 noiembrie 2009, ora 14.40, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 230) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de SRL „Poliant”.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Al. Rotari

Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Ronald-com”, pentru data de 8 decembrie 2009, ora 9.00, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 230) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată la cererea SRL „Flau-M”.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Al. Rotari

Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului II „Orudjaliev”, pentru data de 15 decembrie 2009, ora 15.30, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 230) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată la cererea SRL „Aspect Invest” privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Al. Rotari

Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului II „Lacrima Femeii Ilieva”, pentru data de 15 decembrie 2009, ora 15.00, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 230) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată la cererea SRL „Aspect Invest” către II „Lacrima Femeii Ilieva” privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Al. Rotari

Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului II „Iacovleva N.”, pentru data de 12 noiembrie 2009, ora 14.10, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 230) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată la cererea SRL „Repost-Com” către II „Iacovleva N”.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Al. Rotari

Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Dominus et Deus”, pentru data de 12 noiembrie 2009, ora 10.30, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 230) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată la cererea SRL „Rîul Vechi” către SRL „Dominus et Deus”.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Al. Rotari

Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Radar C G”, pentru data de 12 noiembrie 2009, ora 11.00, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 230) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată la cererea SRL „Rîul Vechi” către SRL „Radar C G”.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Al. Rotari

Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului II „Muzica-S”, pentru data de 15 decembrie 2009, ora 15.15, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 230) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată la cererea SRL „Aspect Invest” către II „Muzica-S” privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Al. Rotari

Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului II „Muzica-S”, pentru data de 20 noiembrie 2009, ora 13.30, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 215) în calitate de pîrît la examinarea cauzei civile a SRL „Vicaur-C” privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător I. Gancear

Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului II „Expres-Cazac”, pentru data de 23 noiembrie 2009, ora 13.15, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 215) în calitate de pîrît la examinarea cauzei civile a SRL „Repost-Com” privind încasarea datoriei.

Judecător I. Gancear

Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului SRL „Adreatina CG”, pentru data de 7 decembrie 2009, ora 11.30, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 215) în calitate de pîrît la examinarea cauzei civile a SA „Basarabia Nord” privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător I. Gancear

Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SC „Perrom-Tur” SRL, pentru data de 20 noiembrie 2009, ora 9.00, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 207) în calitate de pîrît pe cauză civilă.

Judecător V. Orîndaș

Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea reprezentantului SA „Nori”, pentru data de 4 noiembrie 2009, ora 9.50, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 225) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de IM „Financial Papers Plus L.C.K.” SRL.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Iu. Țurcan

Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea reprezentantului SRL „Vicmi Prim”, pentru data de 17 noiembrie 2009, ora 10.40, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 225) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de SC „Octopus-Prof” SRL privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Iu. Țurcan

Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea reprezentantului II „Nicovala Olga”, pentru data de 24 noiembrie 2009, ora 10.30, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 225) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de SRL „Almaian”.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Iu. Țurcan

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Mișilehis Eugen, pentru data de 12 noiembrie 2009, ora 13.40, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir.43) în calitate de reclamant pe cauza civilă la acțiunea reclamantei Mișilehis Liliana privind decăderea din drepturile părintești.

Judecător A. Andronic

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Ursu Elena, pentru data de 9 noiembrie 2009, ora 2.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir.39) în calitate de reclamant pe cauza civilă la acțiunea lui Ursu Andrei privind desfacerea căsătoriei.

Judecător V. Efras

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Secrieru Valentina cu domiciliul în Chișinău, str. Sprincenoaia nr.10/4, apt. 12, pentru data de 9 noiembrie 2009, ora 14.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir.61) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de Balan Mariana privind rectificarea înscrisului din Registrul Bunurilor Imobile.

Judecător Djeta Chistol

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Morozovschi Samoîl Serghei, născut la 19.06.1961, cu ultimul domiciliu cunoscut în Chișinău, str. Doina și Ion Aldea Teodorovici nr. 14/1, apt. 23, pentru data de 9 noiembrie 2009, ora 13.45, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 608) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de Morozovschi Ana privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Natalia Simciuc

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Gherbovețchi Nicolae Petru născut la 21.05.1957, cu ultimul domiciliu cunoscut în Chișinău, str. Calea Ieșilor nr.55/2, apt.110, pentru data de 2 noiembrie 2009, ora 13.45, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 608) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată la acțiunea cet. Gherbovețchi Neli privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Natalia Simciuc

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Podcorîtova Maria, pentru data de 10 noiembrie 2009, ora 14.00, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 505) în calitate de pîrît pe cauza civilă nr. 2-4073/09 la cererea lui Evtuhov Ivan privind rezoluțiunea contractului de înstrăinare a imobilului.

Judecător Galina Moscalciuc

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Melconic”, pentru data de 16 noiembrie 2009, ora 9.40, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 505) în calitate de pîrît pe cauza civilă nr. 2-3417/09 la cererea cet. Arnaut Mariana privind încasarea datoriei.

Judecător Galina Moscalciuc

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Rusnac Florentin, pentru data de 17 noiembrie 2009, ora 14.00, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir.615) în calitate de pîrît pe cauza civilă nr. 2-3886/09 la cererea cet. Rusnac Ludmila privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Elena Cojocari

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Parașciuc Marina, pentru data de 13 noiembrie 2009, ora 10.00, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 613) în calitate de pîrît la examinarea cauzei Rusu Nina ș.a. către Ciobanu Ion, Parașciuc Marina ș. a. privind partajarea casei, terenurilor, anularea contractului de donație.

Judecător A. Panov

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Meșina Claudia, pentru data de 3 noiembrie 2009, ora 10.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 16) în calitate de pîrît pe cauza civilă la acțiunea cet. Constantin Meșina privind întreținerea fostului soț inapt de muncă.

Judecător E. Cobzac

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Snegur Igor, pentru data de 10 noiembrie 2009, ora 11.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 16) în calitate de pîrît pe cauza civilă privind încasarea prejudiciului în ordine de regres în beneficiul SA „ASITO”.

Judecător E. Cobzac

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Paniciu Tatianar, pentru data de 30 noiembrie 2009, ora 9.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 16) în calitate de pîrît pe cauza civilă privind recunoașterea dreptului pierdut la spațiul locativ.

Judecător E. Cobzac

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Obo-rocc Ruslan, pentru data de 23 noiembrie 2009, ora 9.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 19) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de Dumitrașcu Natalia privind decăderea din drepturile părintești.

Judecător Cornelia Vârlan

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Margă Eduard, pentru data de 11 noiembrie 2009, ora 9.00, la ședința de judecată (str. Zelinski nr. 13, bir. 15) în calitate de reclamant pe cauza civilă intentată de SA „IM și Compania Consulting Group” privind rezilierea contractului de leasing.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Luiza Gafton

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Bigovschi Elena, pentru data de 17 noiembrie 2009, ora 15.00, la ședința de judecată (str. Zelinski nr. 13, bir. 17) în legătură cu examinarea cauzei civile la acțiunea SC „Ameritrex-Prest” către Bigovschi Elena, Silitraru Ana privind încasarea datoriei.

Judecător Viorica Mihaila

Judecătoria Botanica mun. Chișinău, în coformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Gurschi Sergiu și Plohotniuc Mihail, pentru data de 10 noiembrie 2009, ora 11.30, la ședința de judecată (str. Zelinski nr. 13, bir. 14) în calitate de pîrîți pe cauza civilă la acțiunea ISC „Pro Credit” SA către Plohotniuc Mihail și Gurschi Sergiu privind încasarea datoriei.

Judecător Valentina Garabagiu

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Crotova Galina, Crotov Serghei, Crotov Natalia, Crotov Vasili, pentru data de 6 noiembrie 2009, ora 10.00, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir.306) în calitate de pîrîți pe cauza civilă intentată de APLP 54/220 privind încasarea datoriei.

Judecător Oxana Robu

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în coformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Marola Svetlana Simion, a. n. 24.05.1965, cu domiciliul în Chișinău, str. Mircea cel Bătrîn nr. 25, apt. 49, pentru data de 12 noiembrie 2009, ora 9.00, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 309) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de Bejenaru Claudia privind recunoașterea în calitate de succesor.

Judecător Ion Bulhac

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. David Leontie, pentru data de 6 noiembrie 2009, ora 10.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir.61) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de David Ludmila privind încasarea pensiei alimentare și schimbarea domiciliului copiilor.

Judecător Djeta Chistol

Judecătoria Călărași solicită prezentarea cet. Caraman Tatiana Nicolai, pentru data de 9 decembrie 2009, ora 9.00, la ședința de judecată (Călărași, str. Alexandru cel Bun nr. 153, bir.3) în calitate de pîrît pe cauza N. Mineev-T. Caraman cu nr. 2-454/09 intentată de Mineev Nicolai privind recunoașterea dreptului de proprietate.

Judecător B. Nogai

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău aduce la cunoștință Asociației pentru Schimb a Tineretului situată pe adresa: Chișinău, str. Piața Unirii nr. 3, apt. 317, că este invitat pentru data de 10 noiembrie 2009, ora 10.00, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 502) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de Lupu Maxim privind încasarea sumei datorate.

Judecător L. Pruteanu

ANUNT
Oficiul de Executare Botanica al DE MJ anunță pentru data de 10 noiembrie 2009, ora 10.00, licitația publică privind vânzarea bunului imobil situat pe adresa bdul. Decebal nr.19, apt. 162, mun. Chișinău, cu două odăi, în scopul executării documentelor executorii privind încasarea de la Reabinina Elena în beneficiul creditorilor a sumei în mărime de 97 598,41 lei.

Conform raportului de evaluare a imobilului efectuat de către Camera de Comerț și Industrie a RM, bunul sechestrat a fost evaluat la prețul de piață de 684 000 lei.

Doritorii de a se familiariza prealabil cu bunul expus la licitație și cu procedura de vânzare pot contacta executorul judecătoresc, tel. 55-87-72, bir 208, str. Teilor 7/2, mun. Chișinău.

Executor judecătoresc Ciobanu Ruslan

Aniversări

Zilele acestea și-au aniversat ziua de naștere **Aliona Corcenco**, judecător CA Bălți; **Nicolae Gordilă**, judecător CSJ; **Ștefan Starciuc**, președinte interimar al judecătoriei Cantemir; **Raisa Bațura**, procuror, șef al Serviciului reprezentare a învinuirii în CA Căușeni a Secției judiciar-penale, din cadrul Direcției judiciare a PG; **Adrian Bordian**, procuror al raionului Sîngerei; **Anton Cardaniuc**, procuror al sect. Rîșcani din Chișinău; **Simion Hadîrcă**, procuror al sectorului Botanica.

Mult stimați omagiați, este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere și calde urări de sănătate. Aprecieri străduința, devotamentul, abnegația, responsabilitatea cu care vă îndepliniți obligațiile.

Vă dorim să aveți parte de acum încolo doar de împliniri și realizări care să vă întregască deplin fericirea.

La mulți ani!

Cu profund respect,
membrii Consiliului de administrație
al Uniunii Juriștilor,
Echipa Dreptul și Revista națională de drept

Echipa redacției Vă adresează un Apel de unire și sprijin. Vă sîntem recunoscători că sînteți abonații noștri și susțineți ziarul. Noi avem nevoie de acest ajutor și vom rămîne alături de Dvs.

• Cele mai mari frunze le are palmierul rafie de pe malurile Amazonului. Frunzele acestui palmier ajung pînă la 22m lungime și circa 12m lățime. 10 oameni se pot adăposti sub asemenea frunză.

• Unde este cel mai înalt arbore de pe planeta noastră? Care este înălțimea lui? Se consideră că recordul în

această privință este de 109 m, aparținînd unui arbore ce crește în California. Însă s-a aflat că tot în California a fost descoperit un arbore mai înalt – 112,3 m. Diametrul acestui gigant este de 13,5 m, Vîrsta – peste 1000 de ani.

• În pustiurile din Peru crește un cactus care poate să meargă. În loc de rădăcini el are niște excrescențe acoperite cu țepi ascuțiți. Cînd bate un vînt puternic, cactusul se deplasează pe distanțe mari, luându-și umezeala și hrana nu din sol ci din aer.

• Baobabul poate trăi pînă la 5000 de ani! Urmează măslinele – 2000, stejarul – 1600, teiul – 1150, cedrul – 800, pînă – 400, chiparosul – 350, ulmul – 335.

7 gînduri care te pot îmbolnăvi

Personalitățile, gîndurile și stările emoționale pe care le dezvoltăm și experimentăm de-a lungul vieții ne afectează în mod direct și iremediabil sănătatea, demonstrînd încă o dată impactul extrem de real și de pragmatic al psihicului asupra organismului.

„Ideea conform căreia trăsăturile de personalitate ne pot afecta starea sănătății este vehiculată de mai multă vreme, însă abia acum începem să realizăm modul în care acestea ne pot influența”, spune doctorul Stephen Boyle de la Centru Medical Universitar Duke, din Statele Unite.

Ultimele studii realizate de oamenii de știință arată că factorii mentali au o influență extrem de importantă asupra stării generale de sănătate, aceștia avînd puterea să-ți prelungească viața sau, din contra, să te îmbolnăvească și chiar să te ucidă.

Cinismul favorizează bolile de inimă

În urma unui studiu în care au fost implicați peste 300 de veterani ai războiului din Vietnam, Stephen Boyle a descoperit că cei care au obținut punctaje mari la capitolul ostilitate erau cu 25% mai predispuși bolilor de inimă, din cauza nivelului crescut al proteinei C3, care afectează sistemul imunitar.

„Nu vorbim neapărat de oameni agresivi și iuți la mînie, ci pur și simplu despre aceia care au șanse mari să fie percepuți ca avînd un comportament ostil”, a explicat Boyle într-un interviu televizat.

Lipsa unui scop scurtează viața

Potrivit unui studiu realizat timp de 5 ani pe un eșantion de 1200 de persoane în vîrstă, oamenii care au un scop în viață au mai multe șanse

de supraviețuire, în principal deoarece aceștia evită să se angajeze în activități care le-ar putea dăuna stării de sănătate.

De asemenea, cercetătorii au descoperit că aceștia au un nivel diferit al hormonilor de stres, sisteme imunitare îmbunătățite și o inimă mai sănătoasă decît cei care au abandonat orice speranță.

Agitația dăunează grav sănătății! Stai calm

Oamenii agitați, nevrotici, îngrijorați în permanență sau speriați sînt predispuși depresiei și ar putea trăi mai puțin decît persoanele calme și relaxate.

Rezultatele unui studiu recent realizat pe 1800 de bărbați, într-o perioadă de 30 de ani, arată că principala cauză pentru acest lucru este faptul că nevroticii au mai multe șanse să se apuce de fumat, pornind astfel pe un drum marcat de probleme grave de sănătate și de moarte timpurie.

Lipsa autocontrolului atrage vicii, pericole și boli

20 de studii realizate în Statele Unite, cu aproape 9000 de participanți, arată că oamenii conștiințioși, organizați și disciplinați trăiesc cu doi pînă la patru ani mai mult decît cei care, din contra, sînt impulsivi, lipsiți de autocontrol și dezordonați.

Cercetătorii de la Uni-

versitatea California explică acest lucru prin faptul că persoanele disciplinate au mai puține șanse să se apuce de fumat sau să bea, ducînd o

Negativiștii introverțiți au probleme cu circulația

Persoanele retrase și inhibate au și un dezavantaj fizic, pe lîngă cel de natură socială, potrivit doctorilor americani care avertizează că acestea au mai multe șanse să dezvolte boala arterială periferică, provocată de un flux sangvin necorespunzător prin artere.

Un studiu preliminar realizat pe 180 de pacienți bolnavi de arteriopatie periferică arată că cei incluși în grupa persoanelor introvertite, încercate de sentimente negative, au mai multe șanse să piardă lupta cu boala.

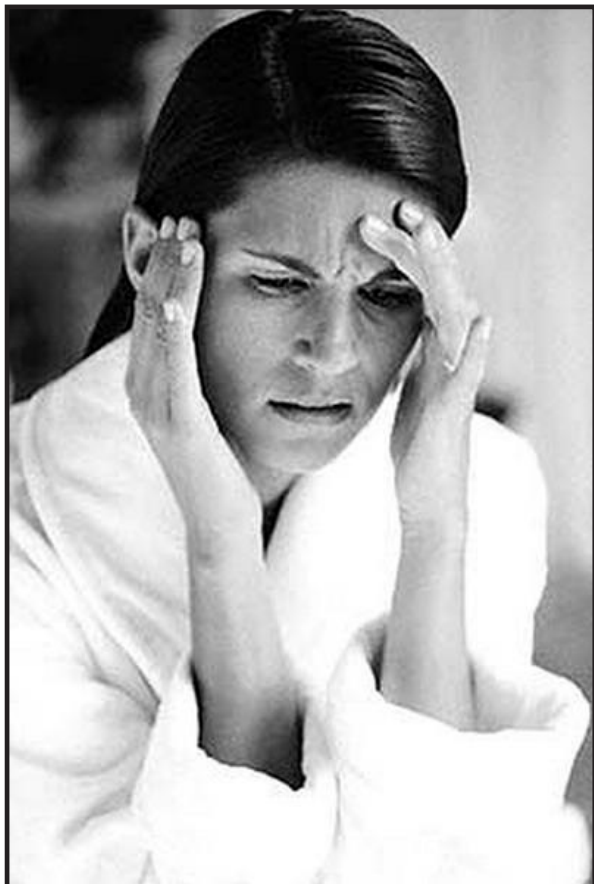
Stresul, principalul vinovat

Chiar dacă datele prezentate pînă acum par alarman-te, nu trebuie să vă îngrijorați! Studiile arată că stresul prelungit poate fi mortal, iar stresul

de la locul de muncă mărește șansele apariției bolilor de inimă și a problemelor cu tensiunea.

Un studiu realizat pe 700 de muncitori israelieni arată că cei care au ajuns la cote insuportabile de stres cauzat de locul de muncă au de două ori mai multe șanse să se îmbolnăvească de diabet.

De asemenea, chiar și o promovare la serviciu poate avea un efect negativ asupra stării de sănătate, potrivit cercetătorilor britanici care au descoperit că nivelul de stres crește cu 10% în momentul avansării în carieră.

viață mai echilibrată și mai sănătoasă.

Anxietatea, primul pas spre demență

Atacurile de panică pot avea efecte pe termen lung asupra creierului, oamenii care suferă de anxietate avînd astfel mai multe șanse să ajungă la demență, din cauza bolii Alzheimer sau a altor maladii.

Rezultatele unui studiu în care au fost implicate 500 de persoane în vîrstă, timp de cinci ani, arată că persoanele calme au cu 50% mai puține șanse decît cele neliniștite să se îmbolnăvească de demență.

Caleidoscop

Angela Merkel rămîne cea mai influentă femeie de pe planetă

Cancelarul german Angela Merkel rămîne și în 2009, pentru al patrulea an la rînd, cea mai puternică femeie de pe planetă, potrivit revistei „Forbes”, care și-a publicat miercuri topul anual, dominat de personalități din lumea afacerilor.

Cu excepția lui Merkel, restul topului zece al celor mai puternice femei din lume este format din șefi de companii, printre care franțuzoica Anne Lauvergeon, președinta grupului nuclear Areva (locul 9) sau americanca Irene Rosenfeld, președinta Kraft Foods (6).

Dacă anul trecut locul al șaptelea era ocupat de secretarul de stat de atunci, Condoleezza Rice, actuala șefă a diplomației americane, Hillary Clinton, se clasează abia pe locul 36, deși anul trecut, cînd nu era decît senator de New York, fusese pe 28.

Ministrul francez al Economiei Christine Lagarde este pe locul 17, în coborîre cu trei poziții, iar soția președintelui american Michelle Obama își face intrarea în top pe locul 40. Președinta Argentinei Cristina Fernandez este pe locul 11, cu două mai sus decît anul trecut.

Lista celor mai puternice femei din lume este, în proporție de 60%, americană. Este de remarcat prezența cîtorva indiene, printre care Sonia Gandhi, președinta Partidului Congresului care a cîștigat alegerile legislative, aflată în plină ascensiune de pe poziția a 21-a în 2008 pe a 13-a anul acesta.

Judecătoarea new-yorkeză de origine portorică Sonia Sotomayor, devenită judecătoare la Curtea Supremă a Statelor Unite, intră în top pe locul 54, fiind devansată de Janet Napolitano, secretar pentru securitate internă (51).

Vedeta de televiziune Oprah Winfrey coboară de pe locul 36 pe 41, iar noua șefă a grupului Yahoo Carol Bartz este pe locul 12, față de locul 50 pe care îl ocupase anul trecut predecesora ei în funcție, Susan Decker.

Regina Elisabeta a II-a a Marii Britanii urcă și ea de pe locul 58, în 2008, pe locul 42, anul acesta.

Nou-născut cu inima în afara pieptului

Un copil născut în India, la New Delhi, cu inima în afara pieptului, va fi supus unei operații complicate și i se va construi o „casă” pentru inimă în piept, pentru a putea trăi.

Bebelușul este deshidratat și are o puternică infecție, după ce a fost adus cu trenul dintr-o regiune îndepărtată a Indiei, la granița cu Nepalul, a declarat doctorul A.K. Bisoi, profesor de chirurgie cardiotoracică.

El are și o gaură în inimă, a mai spus doctorul, explicînd că incidența unei astfel de anomalii este de cinci cazuri la un milion de nașteri.

Medicii s-au declarat surprinși că bebelușul a putut supraviețui într-o asemenea stare.

În timpul operației, singele copilului va fi răcit la 18 grade, pentru o jumătate de oră. „Vom lucra cu speranță”, a precizat Bisoi.

În 2006, doctorii au făcut o operație similară în Florida. Ei au înfășurat inima nou-născutului într-un material rezistent la apă și prin care se poate respira și apoi într-un strat din pielea bebelușului, pentru a substitui pericardul lipsă.

Apoi, inima a fost introdusă încet în pieptul copilului.

FONDATORI:

Universitatea de Stat din Moldova,
Uniunea Juriștilor din Moldova

Redactor-șef:
Gheorghe AVORNIC

Reporteri: Irina BUREA,

Stelina CIOBANU,

Laura DUMBRAVĂ

Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ

Redactor-stilizator: Gheorghe CHIRIȚĂ

Machetator: Maria BONDARI

Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacției:

MD 2009, Chișinău, str. A. Mateevici, 60,
bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din
str. Bănulescu-Bodoni. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.

DREPTUL • Date bancare: c/d 222472202641.

BC Banca Socială.

BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor
publicate nu reflectă neapărat opinia redacției.
Redacția nu corespundează cu cititorii,
materialele autorilor nu se recenzează și nu se restituie.
Tiparul executat la tipografia „Prag-3”.

Indice – 21596

Tiraj 4600

Com. 2114